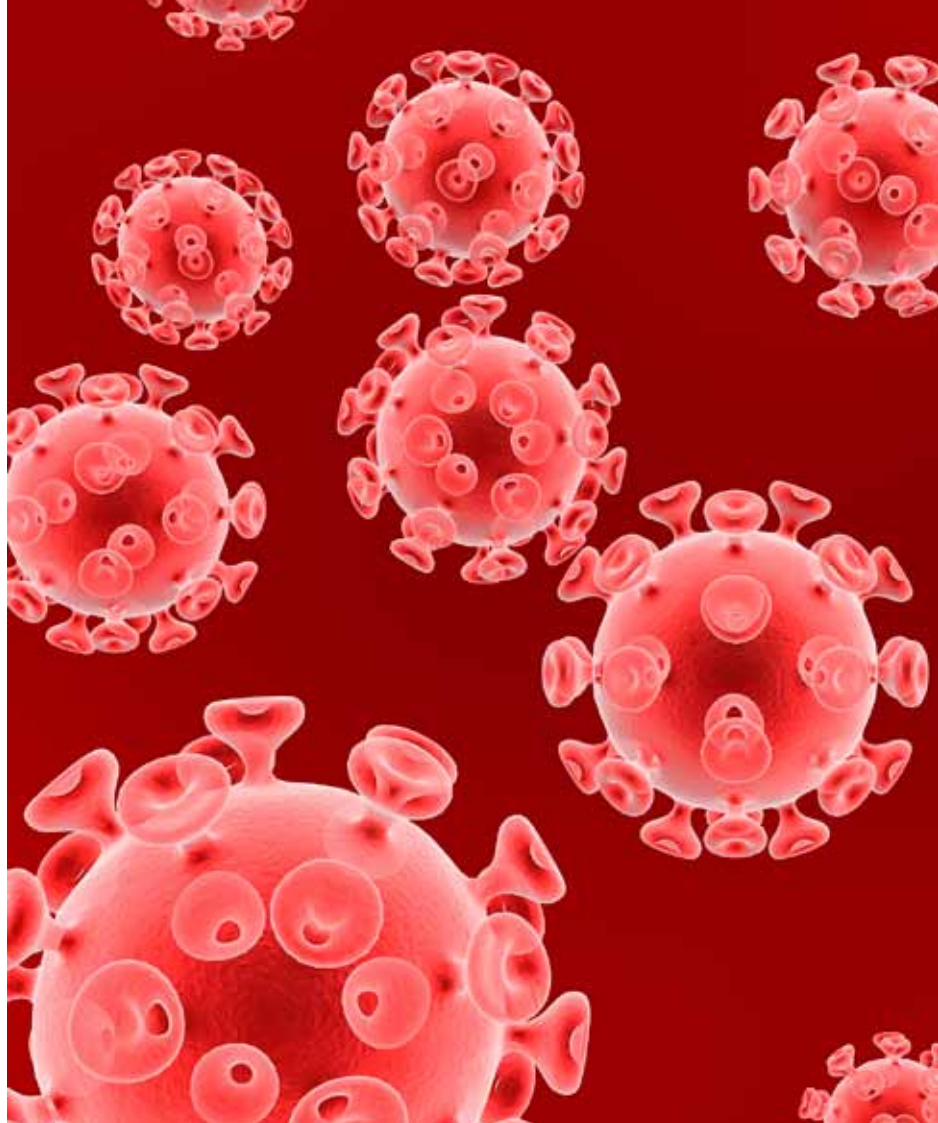

Sinds 2005 worden er elk jaar meer gevallen van hiv-besmetting vastgesteld in ons land. Decennialang zoeken wetenschappers een manier om hiv definitief uit te roeien, maar dat blijkt een bijzonder taai klus.

INTERNE GENEESKUNDE

Jan Bosteels

Hiv: een nooit aflatende strijd

Aids, veroorzaakt door het hiv-virus, is van een dodelijke ziekte geëvolueerd tot een chronische kwaal, waarbij een normaal leven in principe mogelijk is voor wie de behandeling volgt. Maar dat mag ons niet onvoorzichtiger maken. De laatste nationale beschikbare hiv-cijfers dateren van 2010. Toen werden er 1 196 nieuwe hiv-besmettingen vastgesteld in België, wat het totaal aantal medisch opgevolgde patiënten in ons land op 11 984 brengt. Een verontrustend cijfer, vindt prof. dr. Inge Derdelinckx, arts in het aidsreferentiecentrum van UZ Leuven op campus Gasthuisberg. "We worden geconfronteerd met een stijgende tendens, met name onder de

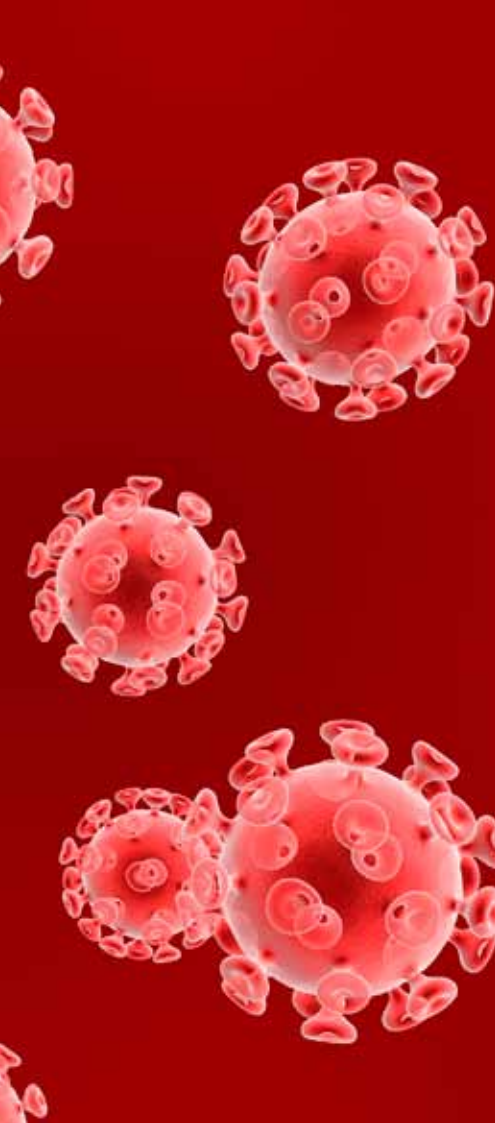
Vlaamse homomannen." Die stijging betekent dat de preventiecampagnes niet meer voldoende aanslaan en dat het virus zich onder meer verspreidt via onveilig vrijgedrag van mannen die vaak niet eens weten dat ze sero-

positief zijn. Mensen die nog maar net besmet zijn, hebben bovendien meer virus in hun lichaam en zijn besmettelijker voor anderen." Een andere, daarmee samenhangende tendens is de toegenomen frequentie

"Spijtig genoeg bestaat er nog altijd geen medicijn dat hiv kan doen verdwijnen"

positief zijn. "Uit recent onderzoek blijkt dat een op de twintig Belgische homomannen seropositief is", zegt professor Derdelinckx. "Een percentage dat nog hoger kan liggen afhankelijk van waar je onderzoek doet: in

het uitgaansmilieu bij homo's liggen de percentages hoger. Een van de redenen waarom de infectie zich blijft verspreiden, is dat heel wat besmette mannen, naar schatting een op drie, niet weten dat ze seroposi-

van andere geslachtsziekten, zoals syfilis, chlamydia en gonorrhoe. Er bestaat een wisselwerking tussen hiv en andere geslachtsziekten, legt professor Derdelinckx uit: "Wie besmet is met hiv, is ontvankelijker voor andere geslachtsziekten. Wie een andere geslachtsziekte heeft, heeft meer kans om hiv op te lopen. En sommige geslachtsziekten verhogen de besmettelijkheid van seropositieve patiënten."

Een laatste reden voor de toegenomen hiv-besmetting is de ontbrekende veronderstelling dat hiv te genezen valt. Spijtig genoeg bestaat er voornamelijk nog geen medicijn dat hiv kan doen verdwijnen, al zijn er ondertussen wel geneesmiddelen ontwikkeld die de ziekte kunnen afremmen. "Het klopt dat we ondertussen goede behandelingen hebben en dat je oud kunt worden met hiv", zegt professor Derdelinckx. "Maar de boodschap moet zijn: het is nog altijd beter om niet besmet te zijn dan wel. Iedereen heeft er belang bij om veilig te vrijen en zich regelmatig te laten

testen wanneer jij of je partner risicogedrag vertoont. Vergeet daarbij ook niet dat een soa, niet alleen hiv, soms geen klachten geeft of soms pas heel laat merkbaar wordt. Syfilis manifesteert zich in het beginstadium met een zweertje, dat zonder behandeling verdwijnt. Maar de bacterie blijft in het lichaam aanwezig."

Aidsreferentiecentrum

Wat gebeurt er bij iemand die de diagnose hiv-positief krijgt? "Het is belangrijk dat die persoon wordt doorverwezen naar een arts die een voldoende aantal hiv-patiënten volgt, bij voorkeur in een van de aidsreferentiecentra, waar UZ Leuven er een van is", zegt professor Derdelinckx. "Het is trouwens niet zo dat iemand die hiv-positief is, ook altijd meteen medicatie krijgt voorgeschreven. Bij het eerste bezoek doen we via een bloedtest een telling van de CD4-cellen, witte bloedcellen die cruciaal zijn voor het menselijke afweersysteem en die als gastheer voor het virus optreden. Als het afweersysteem erg verzwakt is, wordt onmiddellijk met medicatie gestart. Als de immuniteit nog redelijk bewaard is, hoeven we niet direct met medicatie te starten en volgen we om de drie tot vier maanden de patiënt op. Als de immuniteit toch onder een bepaalde grens daalt, wordt de medicatie alsnog opgestart. We starten

momenteel sneller met medicatie dan pakweg twee jaar geleden omdat we denken dat dat op lange termijn meer kans geeft om gezond oud te worden. We vinden het in elke fase van de besmetting erg belangrijk om de patiënt goed te informeren over de ziekte, de medicatie en mogelijke neveneffecten."

Hiv genezen, dat kan geen enkele pil. Wat doen die pillen dan wel? "De medicatie onderdrukt het virus, zodat de immuniteit zich herstelt en de patiënt niet meer ziek wordt", legt professor Derdelinckx uit. "Essentieel daarbij is therapietrouw: je pillen blijven slikken. Daarin spelen psychologische en sociale factoren een beslissende rol. Onder andere daarom werken we multidisciplinair, met een team van artsen, gespecialiseerde hiv-verpleegkundigen, een psycholoog, een diëtiste en sociaal assistenten."

Slim virus

Al sinds decennia breken wetenschappers zich het hoofd over een manier om hiv definitief uit te roeien, maar dat blijkt een bijzonder taaie klus. Professor Derdelinckx: "Het is moeilijk om een medicijn te vinden dat hiv kan genezen, omdat het virus de cellen binnendringt en zich in de kern van de cel nestelt. In een aantal cellen die zich niet delen, blijft het virus aanwezig. Wanneer je stopt met de behandeling, beginnen die slapen-

*Professor Derdelinckx:
"Het is meestal beter om toch een aantal mensen in vertrouwen te nemen, want leven met een geheim is zwaar om dragen."*

OPTIEK VERHULST

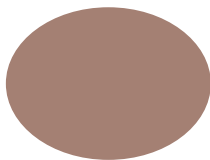
DE GROOTSTE KEUZE IN LEUVEN

UW SPECIALIST IN ZONNEGLAZEN

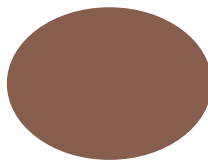
ACTIE

tot 50% korting
op zonneglazen
info in de winkel

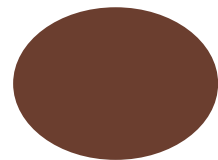
Skylet® Fun

Aanbevolen voor gemiddelde omgevingshelderheid en slechte lichtomstandigheden, bijv. wazige zonneshijn.

Skylet® Road

Aanbevolen voor middelmatig tot sterk zonlicht en het zomerweer van Centraal-Europa.

Skylet® Sport

Aanbevolen bij fel zonlicht en sterke schittering, bv. op gletsjers, in de bergen of bij de beoefening van water- en vliegsporten.

-15%

OP OPTISCH MONTUUR EN/OF GLAZEN

OP VERTOON VAN DEZE ADVERTENTIE OF PERSONEELSKAART UZ LEUVEN OF KU LEUVEN

OPTIEK VERHULST

TIENSESTRAAT 187-193-LEUVEN
TEL. 016 22 42 56 - WWW.OPTIEKVERHULST.BE

Maandag	14.00 - 18.30
Dinsdag	9.00 - 18.30
Woensdag	9.00 - 18.30
Donderdag	9.00 - 18.30
Vrijdag	9.00 - 18.30
Zaterdag	9.00 - 18.00
Zondag	gesloten

In juli en augustus elke dag open tot 18u

de cellen opnieuw virus te produceren, dat CD-4 cellen aanvalt. Een ander probleem is dat het virus zich heel snel vermenigvuldigt in het lichaam en daarbij muteert. Zo kan toevallig een mutant ontstaan die zich kan blijven vermenigvuldigen ondanks de medicatie. Je zou kunnen zeggen dat hiv een heel slim virus is. Het stelt de wetenschap voor grote uitdagingen. Er zijn een aantal onderzoekssporen die mogelijk op termijn naar genezing leiden, maar het zou heel voorbarig zijn patiënten nu al hoop te geven op definitieve genezing."

Een grote doorbraak van de laatste jaren is het feit dat zwangere vrouwen met hiv of met een besmette partner kinderen kunnen krijgen die niet besmet zijn. "Besmette vrouwen krijgen medicatie vanaf het tweede semester van de zwangerschap. Het risico op overdracht wordt ontzettend klein als we het virus goed onder controle hebben. Van seropositieve mannen met een kinderwens kunnen we in samenwerking met het fertiliteitscentrum het sperma hiv-vrij maken en via kunstmatige inseminatie tot bevruchting overgaan."

Taboe

Zoals rond alle seksueel overdraagbare aandoeningen heerst rond hiv en aids een taboe, dat nog versterkt wordt omdat het een niet-geneesbare en potentieel dodelijke ziekte is. Patiënten durven niet zomaar vertellen dat ze seropositief zijn uit angst voor afwijzing door familie, vrienden en collega's. De buitenwereld reageert soms heel begripvol, soms ronduit angstig of zelfs vijandig. "Ik ken veel schrijnende verhalen van mensen die hun werk verloren nadat hun diagnose bekend raakte, ook al hadden ze professioneel geen enkele kans om het virus over te dragen", zegt professor Derdelinckx.

"De reacties kunnen heel uiteenlopend zijn. We helpen onze patiënten om de afweging te maken aan wie ze wat vertellen. Zo is het meestal goed om toch een aantal mensen in vertrouwen te nemen, want leven met een geheim is zwaar om dragen. Je kunt er ook voor kiezen om het niet te vertellen aan wie het niet per se hoeft te weten, om een aantal mogelijke reacties te voorkomen. Maar het is de patiënt die uiteindelijk beslist aan wie hij het vertelt."

Ben ik seropositief?

Een hiv-test kun je eenvoudigweg via de huisdokter laten uitvoeren. Drie tot zes maanden na de mogelijke besmetting krijg je uitsluitsel. In afwachting heb je er alle belang bij veilig te blijven om niemand anders te besmetten. Maar wie moet zich best laten testen? Professor Derdelinckx: "Een hiv-test is aangewezen voor iedereen die risico heeft gelopen op besmetting. Daarbij kun je in de eerste plaats denken aan onbeschermd seksueel contact met iemand die seropositief is, of met iemand waarvan je het niet zeker weet. Amerikaanse richtlijnen zeggen dat het goed zou zijn als iedereen zijn status zou kennen. Ik denk dat dat zeker geldt voor risicogroepen zoals mannen die seks hebben met mannen, intraveneuze druggebruikers en mensen uit gebieden waar hiv veel vaker voorkomt. Ook als je niet tot deze risicogroepen behoort, kan het goed zijn je serostatus te kennen. Langs de andere kant is het voorkomen van hiv bij mensen die geen risicogedrag vertonen zo klein dat het geen zin heeft om de tests algemeen en verplicht te maken."

zwangere vrouwen getest en krijgen ze alsmaar meer toegang tot medicatie die de overdracht van het virus naar het kind verhindert. "Het goede nieuws is dat de nieuwe besmettingen in Afrika lijken af te nemen", zegt professor Derdelinckx.

"Anderzijds zijn er nog te veel landen die mensen laattijdig of niet behandelen. De landen waar hiv zich tegenwoordig het snelst verspreidt, liggen overigens niet in Afrika maar dichterbij ons: in Oekraïne en Rusland, waar veel intraveneus druggebruik voorkomt."

Hoe komt het dat hiv zich ondanks alle inspanningen toch blijft verspreiden? Dat is een samenspel van factoren, legt professor Derdelinckx uit. "Ten eerste zorgt het taboe ervoor dat mensen zich vaak niet laten testen. Condoomgebruik is onvoldoende verspreid en de kerk helpt daar helaas niet bij. Bovendien zijn veel Afrikaanse mannen eenvoudigweg niet bereid om een condoom te gebruiken. Je ziet ook dat andere soa's er frequent voorkomen. Het antwoord op hiv moet dus eveneens een samenspel van meerdere factoren zijn." ▶

Wereldwijd

Hiv is een wereldwijd probleem. Maar terwijl bij ons behandeling en opsporing, ondanks de blinde vlekken, redelijk goed verloopt, hebben mensen in armere landen vaak geen weet van het feit dat ze seropositief zijn. Of ze hebben geen of onvoldoende toegang tot medicatie. De inspanningen zijn de laatste jaren wel opgedreven, en met succes. Zo worden nu wereldwijd veel meer

Nieuw te Leven!

ALTIJD MOOI
TOUJOURS BELLE

Lei 6 • 3000 Leuven • Tel. 0476 45 50 83 • www.altijdmooi.be

Elke vrouw heeft het recht om **ALTIJD MOOI** te zijn, voor, tijdens en na kanker.

- Pruiken & haarwerken
- Sjaals, mutsen, petten, enz
- Special Care: Lingerie, badmode, casual, borst protheses
- Beauty: Make-up, verzorging